

GIMNAZIJA RAZRED: DRUGI
SMJER: SVI SMJEROVI
NASTAVNI PREDMET: ISLAMSKA VJERONAUKA

Godišnji broj časova: 36

Sedmični broj časova: 1

SVRHA NASTAVNOG PREDMETA

Islamska vjeronauka je predmet sa snažnom i bogatom tradicijom, zainteresovana je i uvažava sva pozitivna ljudska saznanja i dostignuća. Od objave islama do danas uvijek su traženi najpogodniji načini i modeli da se poruka islama što vjerodostojnije predstavi čovjeku i uvijek u skladu s dostignućima i potrebama vremena. Vrijeme u kome živimo zahtijeva otvorenu komunikaciju uz njegovanje kulture dijaloga i tolerancije prema drugim i drugačijim pristupima, kao i ostvarivanje korelacije s drugim predmetima radi što potpunijeg podučavanja i učenja, a sve s ciljem što potpunijeg razvoja kompetencija kod učenika.

Islamska vjeronauka predstavlja kontinuirani nastavak izučavanja islama počevši od objave, izučavanja imanskih i islamskih temelja vjerovanja, te aktivnog djelovanja u svijetu koji nas okružuje.

Svrha predmeta je da učenik živi islam kao Pravi put u vlastitom razumijevanju svijeta i iz islama crpi odgovore na pitanja smisla, svrhe, usmjeravanja i oblikovanja života.

OPŠTI CILJEVI PREDMETA

- Upoznati učenika sa smislom života i pomoći mu u razumijevanju i određivanju misije i ciljeva u životu.
- Jačati vlastitu vjeru i sposobnost njenog izražavanja na ličnom i zajedničkom nivou.
- Prihvatiti islam kao Pravi put u vlastitom razumijevanju svijeta i odgovora na pitanja smisla, svrhe, usmjeravanja i oblikovanja života.
- Razviti kritičko promišljanje i argumentovano obrazlaganje prilikom suočavanja s različitim ideološkim pritiscima.
- Osposobiti mlade za život u zajednici zasnovan na principima islama.
- Razvijati ponosne i dostojanstvene ličnosti otvorene prema vjeri, nauci i radu, sposobne za susret sa drugim i drugačijim.

POSEBNI CILJEVI PREDMETA

- Produblјivanje spoznaja o definisanim tematskim područјima islama koja se odnose na pitanja vјerovanja i ibadeta, čovjekovih potreba, slobode i života, duhovne i materijalne realnosti, funkcije zajednice, kao i upoznavanja sa tradicijom islama, s ciljem njihovog dalјeg razvijanja u vјeri, moralnosti, međusobnoj saradnji i otvorenosti za suočavanje sa izazovima stvarnosti.
- Upoznati ulogu islama u životu pojedinca, porodice, društva.
- Razumјeti ulogu slobodne volje u životu čovjeka i odgovornost za vlastite postupke.
- Pravilno razumјeti duhovnu i materijalnu dimenziju čovjeka.
- Shvatiti smisao ibadeta i istrajnosti u njegovom izvršavanju.
- Spoznati utjecaj grijeha na dušu, tijelo i ugled čovjeka i unapređivati svijest o važnosti pokajanja.
- Razviti svijest o Muhammedu, a.s., kao milosti svjetovima i ukazati na njegov sjevremenski značaj.
- Upoznati povijest islama radi gradnje identiteta na vlastitoj kulturi i tradiciji.
- Podsticati na razumijevanje, prijateljstvo, toleranciju, dijalog i saradnju s drugima i drugačijima.
- Razvijati svijest o povezanosti tradicionalnog i modernog, duhovnog i materijalnog, etničkog i multikulturalnog u Bosni i Hercegovini i evropskom ambijentu.
- Unapređivati svijest o značaju temelјnih postulata inter kulturalnog odgoja i ljudskog dostojanstva i slobode.

NASTAVNE TEME:

- 1. Život i vјera**
- 2. Čovjek i vјera**
- 3. Islam i sloboda**
- 4. Čovjekova duhovna i materijalna realnost**
- 5. Smisao ibadeta**
- 6. Muhammed, a.s., milost svjetovima**
- 7. Muslimanska zajednica**
- 8. Povijest islama**

Nastavna tema: Život i vjera			
Ishodi učenja	Aktivnosti učenika	Međupredmetno povezivanje	
Učenik će biti sposoban da: - uspoređuje slobodu u demokratskom društvu i islamu, argumentira vlastiti izbor, te izdvaja posljedice koje taj izbor uzrokuje nezavisno od vršnjaka, medija i sl.; - objašnjava ulogu čovjeka na Zemlji, svoju viziju, misiju i svrhu življenja; - samostalno analizira određene ajete i hadise i povezuje ih s životom.	Učenik će da: - opisuje ulogu čovjeka na Zemlji, njegovu misiju i svrhu života; - obrazlaže odakle dolazimo i kuda idemo nakon ovog prolaznog života; - objašnjava odnos mogućnosti izbora i odgovornosti; - vrednuje vlastite izbore i stepen „oslobođenosti“ od različitih utjecaja i poroka; - podržava življenje u okviru islamskih vrijednosti; - samostalno analizira određene ajete i hadise i povezuje ih s životom; - uspoređuje svrhu i značaj određenih ajeta i hadisa.	Predmet: Kultura religija Istorija Pravoslavna vjeronauka Maternji jezik Psihologija	Tema: Monoteističke religije (judaizam, hrišćanstvo i islam) Antički svijet u ranom srednjem vijeku Antropologija (biblijska) Jezička kultura Biološke osnove psihičkog života

Nastavna tema: Čovjek i vjera			
Ishodi učenja	Aktivnosti učenika	Međupredmetno povezivanje	
Učenik će biti sposoban da: - izdvaja vlastite potrebe nužne za sretan i uspješan život iz ugla islama i argumentovano ih brani; - prepoznaje i prihvata svoja tjelesna, društvena, psihološka, religiozna i kulturna obilježja radi daljeg razvijanja identiteta i uspješne integracije u društvo.	Učenik će da: - identificira potrebe čovjeka i razumije da je razvoj ličnosti povezan s razvojem potreba; - opisuje pojam identiteta i propituje elemente koji utječu na njegov razvoj s posebnim osvrtom na utjecaj vjere; - preporučuje prakticiranje i življenje vjere; - formulira viziju i misiju vlastitog života i upoređuje je s učenjem islama.	Predmet: Psihologija Maternji jezik Kultura religija VROZ	Tema: Emocionalni procesi Razvoj čovjeka – period djetinjstva, adolescencije, odraslo doba Prosvjetiteljstvo i klasicizam Religije i svakodnevni život Mladi i obrazovanje

Nastavna tema: Islam i sloboda			
Ishodi učenja	Aktivnosti učenika	Međupredmetno povezivanje	
Učenik će biti sposoban da: - uspoređuje slobodu u demokratskom društvu i islamu; - argumentira vlastiti izbor, te izdvaja posljedice koje taj izbor uzrokuje nezavisno od vršnjaka, medija i sl.	Učenik će da: - opisuje čovjeka kao slobodno biće koje ima mogućnost izbora; - povezuje Allahovu pravdu i čovjekovu slobodu; - identificira utjecaj medija na ljudsku slobodu.	Predmet: Kultura religija Psihologija Muzička kultura VROZ	Tema: Religije i svakodnevni život Šta religija nije Socijalna spoznaja i moć društvenog utjecaja Međuljudski odnosi i dinamika socijalnog ponašanja Muzika kao predmet psihologije Ekološka svijest i održivi razvoj Digitalni svijet

Nastavna tema: Čovjekova duhovna i materijalna realnost			
Ishodi učenja	Aktivnosti učenika	Međupredmetno povezivanje	
Učenik će biti sposoban da: - razlikuje potrebe tijela i duše, te obrazlaže posljedice davanja prioriteta potrebama tijela u odnosu na potrebe duše; - obrazlaže stav islama prema grijesima, kao i tjelesnu i duhovnu štetu koja proizlazi iz grijeha;	Učenik će da: - analizira antropološko razumijevanje čovjeka kao cjeline spoznaje, osjećanja i djelovanja; - identificira potrebe čovjeka i razumije da je razvoj ličnosti povezan s razvojem potreba; - interpretira nužnost uspostavljanja harmonije između duhovnog i	Predmet: Kultura religija Psihologija Maternji jezik	Tema: Život mimo religije Biološke osnove psihičkog života Pozitivna psihologija: kako graditi otpornost i sreću Romantizam i realizam u evropskoj i domaćoj književnosti

- analizira smisao tevbe, njenu tjelesnu i duhovnu dimenziju i vrijednosti, te koristi tevbu nakon griješenja a kajanje i izvinjenje u griješenju prema čovjeku.	materijalnog na putu zadovoljenja potreba; - analizira vlastitu materijalnu i duhovnu realnost; - opisuje pojmove grijeh i tevbu – pokajanje; - analizira čovjeka kao biće sklono griješenju, ali i pokajanju za učinjeni grijeh; - obrazlaže razliku između Ademovog i Iblisovog pristupa grijehu i pokajanju; - razlikuje vrste grijeha u islamu i povezuje ih s posljedicama na život čovjeka; - objašnjava štetu koja proizilazi iz činjenja grijeha; - analizira zašto je čovjek sklon griješenju i kako napraviti harmoniju između duhovnog i tjelesnog u granicama dozvoljenog; - analizira vlastiti odnos prema grijesima; - kategorizira grijeha i posljedice koje grijesi povlače za sobom.	Muzička kultura Likovna kultura VROZ	Muzički amaterizam Psihološki efekti boje i oblika Razvoj ličnosti i zdravi životni stilovi
---	--	---	--

Nastavna tema: Smisao ibadeta			
Ishodi učenja	Aktivnosti učenika	Međupredmetno povezivanje	
Učenik će biti sposoban da: - otkriva značaj ibadeta u životu čovjeka, te objašnjava kako sva dobra djela (učenje, rad, pomaganje, govor, jelo i sl.) postaju ibadet, ukoliko se čine u ime Allaha, dž.š., i donose nagradu na oba svijeta; - argumentovano obrazlaže cilj materijalnog ibadeta zekata na lokalnom i globalnom nivou.	Učenik će da: - objašnjava smisao ibadeta; - prepoznaje svako dobro djelo u ime Boga kao ibadet; - identificira značaj ibadeta u životu čovjeka; - prihvata istrajnost u ibadetu radi postizanja Božije milosti; - rad i zalaganje prihvata kao vid ibadeta; - analizira vlastiti odnos prema ibadetu; - raspravlja o cilju i viziji materijalnog ibadeta zekata; - utvrđuje cilj i viziju materijalnog ibadeta na lokalnom i globalnom nivou; - samostalno analizira koristi koje zajednica ima od materijalnog ibadeta vjernika.	Predmet: Kultura religija Psihologija Maternji jezik	Tema: Religije i svakodnevni život Mentalno zdravlje Jezička kultura

Nastavna tema: Muhammed, a.s., milost svjetovima			
Ishodi učenja	Aktivnosti učenika	Međupredmetno povezivanje	
Učenik će biti sposoban da: - objašnjava univerzalne vrijednosti porodičnog i društvenog života Muhammeda, a.s., te podržava stav da ljubav prema Muhammedu, a.s., predstavlja temelj ljubavi prema svim ljudima i svim bićima; - navodi i analizira mišljenja i stavove drugih o Muhammedu, a.s.	Učenik će da: - interpretira poslanstvo Muhammeda, a.s., kao milost svjetovima; - identificira vrijednosti i značaj Poslanikove, a.s., porodice; - opisuje pojam ehli-bejta i odnos prema njemu; - analizira porodični i društveni život Muhameda, a.s.; - vrednuje vlastitu ljubav prema Muhammedu, a.s., u odnosu ljubavi prema drugim ljudima i Božijim stvorenjima; - pronalazi mišljenja i stavove drugih o Muhammedu, a.s.; - analizira stavove i mišljenja drugih o Muhammedu a.s.; - prikazuje njihov utjecaj na formiranje odnosa prema islamu i muslimanima u svijetu; - analizira vlastito mišljenje i stav o Muhammedu, a.s.;	Predmet: Kultura religija Psihologija Maternji jezik	Tema: Monoteističke religije (judaizam, hrišćanstvo i islam) Ličnost Jezička kultura

Nastavna tema: Muslimanska zajednica			
Ishodi učenja	Aktivnosti učenika	Međupredmetno povezivanje	
Učenik će biti sposoban da: - obrazlaže učenje islama o zajednici, ulogu čovjeka u gradnji zajednice i ulogu džemata u zajednici; - inicira pozitivne međuljudske odnose unutar zajednice i poštuje ravnopravnost među spolovima; - objašnjava kako se muslimani trebaju odnositi prema drugim i drugačijim, te uspoređuje i određuje nivo kulture dijaloga kod nas i drugih radi vlastitog usavršavanja; - identificira dijalog kao obilježje islama, prepoznaje upute Kur'ana i Sunneta za oblikovanje muslimanske kulture dijaloga.	Učenik će da: - objašnjava pojam zajednice u islamu; - analizira odnos zajednice, ibadeta i same čovjekove prirode; - identificira čovjeka kao graditelja džemata, zajednice i ummeta općenito; - navodi i analizira ajete i hadise koji govore o vrijednosti i značaju zajednice; - identificira posljedice i pogubnost napuštanja zajednice; - analizira međinsku zajednicu; - identificira ulogu džemata u zajednici; - analizira vlastiti odnos prema zajednici; - identificira čovjeka kao biće zajednice koje živi i djeluje u društvu koje ga okružuje; - prepoznaje i objašnjava razlike između ljudi kada su u pitanju njihove fizičke, duhovne i spolne potrebe; - analizira razlike među spolovima i prihvata njihove specifičnosti;	Predmet: Kultura religija Psihologija Maternji jezik Geografija VROZ	Tema: Religije i svakodnevni život Socijalna spoznaja i moć društvenog utjecaja Međuljudski odnosi i dinamika socijalnog ponašanja Lektira Političko-geografske, demografske i ekonomsko-geografske odlike pojedinih dijelova svijeta Ponašanje u vanrednim situacijama

	- vrednuje vlastiti odnos prema drugima; - na temelju ajeta i hadisa objašnjava odnos islama prema drugim i drugačijim; - analizira značaj kulture dijaloga; - prepoznaje elemente kulture dijaloga u vlastitoj kulturi i kulturama drugih; - vrednuje vlastitu kulturu dijaloga.		
--	---	--	--

Nastavna tema: Povijest islama			
Ishodi učenja	Aktivnosti učenika	Međupredmetno povezivanje	
Učenik će biti sposoban da: - prepoznaje razliku između Pravednih halifa i dinastija Emevija i Abasija; - opisuje širenje hilafeta i dolazak islama u Evropu, te prepoznaje doprinose islama čovječanstvu i svom naslijeđu; - prepoznaje nastanak islamske umjetnost, na temelju Objave u susretu s drugim kulturama, te nastanak prvih naučnih centara i njihov doprinos razvoju umjetnosti, znanosti i kulturi; - analizira odnos islama prema drugim kulturama, te argumentuje činjenicu da	Učenik će da: - opisuje period Pravednih halifa; - opisuje periode dinastije Emevija i Abasija; - upoređuju period Pravednog hilafeta i dinastija; - identificira vrijednosti i nedostatke Pravednog hilafeta i dinastija; - opisuje dolazak i širenje islama u Evropi; - objašnjava utjecaj islama na renesansu;	Predmet: Kultura religija Istorija Maternji jezik VROZ	Tema: Monoteističke religije (judaizam, hrišćanstvo i islam) Prodori Osmanlija u Evropu Romatizam i realizam u evropskoj i domaćoj književnosti Teme za časove odjeljene zajednice

islam nije uništavao druge kulture, nego ih oplemenjivao.	- navodi doprinos islama svjetskom kulturno-civilizacijskom naslijeđu; - analizira odnos prema vlastitoj kulturi i civilizaciji; - navodi i opisuje načine susretanja islama s drugim kulturama; - identificira odnos islama prema drugim kulturama na primjerima Jerusalema, Španije i Indonezije; - prikazuje širenje islama kroz razmjenu kulturno-civilizacijskih vrijednosti; - objašnjava kako je islam oplemenio druge kulture; - analizira vlastiti odnos prema drugim kulturama; - analizira odnos islama prema drugim kulturama; - argumentovano prikazuje oplemenjivanje drugih kultura pod utjecajem islama; - promovira značajnu ulogu islama u razvoju kulture i civilizacije; - analizira povezanost tradicionalnog i modernog, duhovnog i materijalnog, etničkog i multikulturalnog u Bosni i Hercegovini i evropskom ambijentu.		
--	--	--	--

Didaktičko-metodičke preporuke

- Profesor će se u svom radu koristiti raznim oblicima rada i primjenjivati različite metode, shodno nastavnim sadržajima, opremljenosti učionice i brojnosti učenika.
- Dati prednost savremenim pristupima kao što su: problemska nastava, heuristička nastava, mentorska nastava, vanučionička nastava i dr.
- Nastavni rad što više približiti aktuelnom društvenom kontekstu i svakodnevnom životu.
- Koristiti projektne zadatke, izrade panoa, animirati pismeno izražavanje na zadane teme, organizirati okrugle stolove i debate, zadavati samoevaluacijske zadatke, inicirati razne socijalne akcije i posjete raznim objektima.
- Važna je usmjerenost na individualnu uključenost i doprinos učenika, razvoj njihove intelektualne znatiželje za islamsku vjeronauku, kao i na praćenje individualnog razvoja učenika u usvajanju znanja, vještina i vrijednosti.
- Preporučuje se, pored oblika, metoda i tehnika kojima će se na odgovarajući način obraditi predloženi sadržaji, korištenje pristupa koji će u prvi plan staviti lično iskustvo učenika.
- Preporučuje se utvrđivanje predznanja učenika s ciljem primjerenijeg dimenzioniranja nastavnog sadržaja i kvalitetnijeg uključivanja učenika, planiranja i realiziranja nastave. Poželjno je da se iskoristi i usmjeri učenička okupiranost za neka područja nauke, te da se podijele odgovarajući individualni zadaci iz ovog predmetnog područja u cilju razjašnjavanja dileme da li je naučno sve objašnjivo.
- U ostvarivanju odgojno-obrazovnih ishoda odgovarajući primjeri trebaju jasno demonstrirati ključne sadržaje.
- Nastavnik će istaknuti središnju refleksiju na sadržaje koji osiguravaju povezanosti s ishodima drugih nastavnih područja Islamske vjeronauke.
- Nastavnik će pripremiti aktivnosti posvećene demokratskim vrijednostima na kojima se gradi zajednica u skladu s učenjem islama.
- Preporučuju se aktivnosti kojima će se radi kvalitetne kulture dijaloga: razvijati svjesnost i razumijevanje sociokulturnih i međukulturnih pravila i normi; uvažavati karakteristične crte društvenih odnosa (pozdravi, način obraćanja i sl.); uvažavati lijepo ponašanje (izraziti zahvalnost, naklonost, podijeliti brigu, radost, i sl.); uvažavati razlike u jezičkim registrima (nivoi formalizma); konstruktivno komunicirati i poštivati u društvenim situacijama, i međusobnoj komunikaciji, a sve u skladu s islamskim učenjem.
- Podsticati učenike na kritički pristup, životu, radu i okruženju.
- Učenička postignuća se vrednuju različitim oblicima sistemskog praćenja i vrednovanja kvantitativnim i kvalitativnim procjenama truda, rada, zalaganja, odnosa prema drugima, te usvojenih znanja, ispoljenih ponašanja i ovladanim kompetencijama u skladu sa učenjima islama u skladu sa pravilnikom o ocjenjivanju učenika u nastavi i polaganju ispita u srednjoj školi (Službeni glasnik Republike Srpske 24/19).

Preporuke za ostvarivanje ishoda

U ostvarivanju odgojno-obrazovnih ishoda islamske vjeronauke, u skladu s razradom kao i potrebama, interesima i mogućnostima učenika, važna je usmjerenost na individualnu uključenost i doprinos učenika, razvoj njihove intelektualne znatiželje za islamsku vjeronauku, kao i na praćenje

individualnog razvoja učenika u usvajanju znanja, vještina i vrijednosti. Preporučuje se, pored oblika, metoda i tehnika kojima će se na odgovarajući način obraditi predloženi sadržaji, međupredmetno povezivanje i korištenje pristupa koji će u prvi plan staviti lično iskustvo učenika.

Odgojno-obrazovni ishod čovjeku i vjeri se može ostvariti različitim oblicima rada kroz poticanje razvoja znanja o sebi i razvijanja uvažavanja harmonije između duhovne i materijalne dimenzije ličnosti u ostvarenju individualiteta kao najvišeg obilježja „ljudske prirode“.

Preporučuje se isticanje središnje refleksije na: (antropološko razumijevanje čovjeka kao cjeline spoznaje, osjećanja i djelovanja u cilju što uspješnijeg odgojnog djelovanja; analizu potreba čovjeka (fizioloških potreba, potreba za sigurnošću, pripadanjem i ljubavlju, poštovanjem i samoaktualizacijom ličnosti); osvještavanje činjenice da je nesmetan razvoj ličnosti povezan s razvojem potreba; suštinu čovjekove potrebe za vjerom i vjerovanjem i odnosom čovjeka i vjere; tok vođenih promjena u odgoju osjećajnosti od početne osjetljivosti, preko reagiranja, pa do doživljaja zadovoljstva, što je krajnji cilj odgoja u vjeri, zadovoljstvo Allahom, dž. š., i Njegovom odredbom; uspostavljanje harmonije između materijalnog i duhovnog u svakodnevnom životu.)

Pored datih preporuka za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se: (razvijanje umijeća raspoznavanja dobra, preko kreiranja ambijenta za dobro, pa činjenja dobra kao kontinuiteta rasta u vjeri do ukupne islamske profiliranosti koju osoba svjedoči kvalitetom življenja u svojoj zajednici; uvažavanje učeničkih znanja i poimanja grijeha; sistematska podjela grijeha na teške, velike i male, te u skladu s njom osvještavanje fizičke i duhovne tjeskobe koja obuzima čovjeka nakon počinjenog grijeha; ispitivanje životnih potreba i njihovo ostvarivanje bez griješenja; osvještavanje utjecaja grijeha na dušu, tijelo i ugled čovjeka; unapređivanje svijest o značaju svakodnevnog pokajanja za učinjene grijehe i izvinjenja ljudima.)

Odgojno-obrazovni ishod o Muhammedu, a.s., se može ostvariti različitim oblicima rada kojima će nastavnik istaknuti središnju refleksiju na poslanstvo Muhammeda, a.s., kao milost svim svjetovima, Muhammedovu, a.a., porodicu i odnos prema njoj, njegov porodični i društveni život u povezanosti s ishodima drugih nastavnih područja islamske vjeronauke a s ciljem ukazivanja na njegov svezvremenski značaj.

Preporučuje se ostvarenje odgojno-obrazovnih ishoda o životu i čovjeku na Zemlji različitim oblicima rada kojima će se istaknuti središnja refleksija na kur'ansko definiranje uloge čovjeka na Zemlji, tajnu i svrhu života, prepoznavanje vizije i misije života, podržavanje življenja u okviru islamskih vrijednosti u povezanosti s ishodima drugih nastavnih područja islamske vjeronauke.

Odgojno-obrazovni ishod o slobodi volje se može ostvariti različitim oblicima rada kojima će nastavnik istaknuti središnju refleksiju na: (povezanost slobodne volje i slobode; formuliranje pojma slobode koja nije proizvoljno individualno socijalno funkcioniranje bez ikakvih granica jer je sloboda bez granica anarhija u kojoj je sve dopušteno; prosuđivanje slobode kao osnovnog ljudskog prava u određenim životnim situacijama koristeći postupnost tako da učenici uoče vezu: postupak – navika – karakter – sudbina; ajete, hadise i izreke koje govore o slobodi i odgovornosti radi njihovog dovođenja u vezu sa svakodnevnim situacijama; predstavljanje različitih prostora slobode i odgovornosti: u odnosu

prema sebi, prema drugom...; analiziranje utjecaj medija na slobodu ljudi; osvještavanje uloge slobodne volje u životu i odgovornosti za vlastite postupke.)

Preporučuje se poseban osvrt na: (sklonosti čovjeka ka grijehu; tjelesne i duhovne posljedice koje grijesi ostavljaju na tijelo, um i dušu čovjeka; identificiranje najčešćih grijeha kojima su izloženi; osvještavanje štetnosti grijeha i značaja jačanja u odupiranju istim.)

Odgojno-obrazovni ishod o zekatu se može ostvariti različitim oblicima rada kojima će nastavnik istaknuti središnju refleksiju na: (povezanost cilja i vizije zekata; prosuđivanje o koristima materijalnog ibadeta zekata na lokalnom i globalnom nivou; predstavljanje različitih projekata koji su proizašli iz materijalnog ibadeta zekata; osvještavanje cilja i vizije zekata na lokalnom i globalnom nivou, kao i značaja zekata za zajednicu muslimana.)

Prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda o muslimanskoj zajednici preporučuje se isticanje središnje refleksije na: (razumijevanje pojmova zajednica, džemat, ummet; analizu ajeta i hadisa koji govore o zajednici; odgovornost za stanje zajednice kojoj pripadaju; značaj zajednice za život i zadovoljenje potreba; značaj vlastitog doprinosa unapređenju zajednice; razvijanje interesa za doprinos u vlastitoj zajednici (porodici, džematu, odjeljenju, društvu općenito); osvještavanje do čega može dovesti napuštanje zajednice ili pasivan odnos prema njoj; osposobljavanje mladih za aktivan život u zajednici zasnovan na principima islama.)

Preporučuje se refleksija na: (identificiranje predrasuda koje se nameću; naglašavanje da prema učenju islama svi imaju ista prava i obaveze, kao i da niko od ljudi nema prednost pred Bogom izuzev u bogobožnosti; uspoređivanje ravnopravnosti u islamu s različitim civilizacijama i učenjima.)

Prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda o odnosu prema drugom i drugačijem, preporučuje se isticanje središnje refleksije na: (osvještavanje značaja dijaloga na temelju islamskog učenja; prihvatanje tolerancije i suživota s pripadnicima drugih nacija i konfesija; poticanje prepoznavanja univerzalnih ljudskih vrijednosti koje dijele svi ljudi; njegovanje kulture dijaloga kao vrijednosti koja izdiže iznad uskih i sebičnih interesa. Važno je kontinuirano podsticati na razumijevanje, prijateljstvo, toleranciju, dijalog i saradnju s drugima i drugačijima.)

Prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda o ibadetu, preporučuje se isticanje središnje refleksije na: (osvještavanja smisla i značaja ibadeta; - razmišljanje o ibadetu u svakodnevnim poslovima; razvijanje interesovanja za svakodnevnim ibadetom; vrednovanje rada i ibadeta; razvijanje ponosne i dostojanstvene ličnosti otvorene prema vjeri, nauci i radu, svjesne značaja ibadeta u životu vjernika.)

Odgojno-obrazovni ishod o povijesti islama se ostvaruje različitim oblicima rada kojima će nastavnik istaknuti središnju refleksiju na: (predstavljanje vremenskog razdoblja Pravednih halifa i dinastija Emevija i Abasija; izdvajanje najznačajnijih obilježja svakog razdoblja; upoređivanje svakog od razdoblja; osvještavanje značaja svakog od razdoblja; interpretaciju širenja islama u Evropi; prikazivanje utjecaja islama na renesansu; identificiranje doprinosa islama svjetskom kulturno-civilizacijskom naslijeđu; osvještavanje značaja gradnje identiteta u vlastitoj kulturi i tradiciji. Preporučuje se isticanje refleksije na: analiziranje utjecaja Objave na islamsku umjetnost i nastanak prvih naučnih centara;

najvažnija otkrića i naučna dostignuća u historiji čovječanstva uz isticanje doprinosa i učešće muslimana u njima; identificiranje islamskih naučnika (npr.: al-Farabi, Zekerijja al-Razi, Ibn Sina, Ibn Rušd) koji su dali doprinos razvoju društvenih i prirodnih nauka (npr. matematika, medicina, astronomija, geografija, historija, sociologija); identificiranje doprinosa islama razvoju znanosti, kulture i umjetnosti. prikazivanje susreta islama i drugih kultura kroz historiju; analiza odnosa islama prema drugim kulturama; prikazivanje doprinosa islama nauci, umjetnosti i razvoju kulture ali i civilizacije općenito; osvještavanje značajne uloge islama u razvoju kulture i civilizacije; osvještavanje povezanosti tradicionalnog i modernog, duhovnog i materijalnog, etničkog i multikulturalnog u Bosni i Hercegovini i evropskom ambijentu.